# Alg?lanan A??r? Vas?fl?l?k Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Alg?lanan A??r? Vas?fl?l?k Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16743

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Özet

Alg?lanan A??r? Vas?fl?l?k Ölçe?i, bireylerin mevcut i?lerinin gerektirdi?i niteliklerin ötesinde sahip olduklar? e?itim, deneyim ve yetenek düzeylerini öznel olarak de?erlendirmelerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? psikometrik bir araçt?r. Ölçek, Zeki Uçar ve O. Sezgin taraf?ndan 2021 y?l?nda geli?tirilmi? olup, örgütsel davran?? ve personel yönetimi alanlar?nda, çal??anlar?n i? tatmini, performans ve i?ten ayr?lma niyetleri gibi konularda a??r? vas?fl?l?k alg?s?n?n etkilerini incelemek için tasarlanm??t?r. Bu ölçek, özellikle Türkiye ba?lam?nda alg?lanan a??r? vas?fl?l???n boyutlar?n? derinlemesine analiz etmeyi hedefler.

## Anahtar Kelimeler

Alg?lanan A??r? Vas?fl?l?k, A??r? vas?fl?l?k, ?? Tatmini, Örgütsel Davran??, Ölçek Geli?tirme, Psikometrik Özellikler.

## Yazarlar

Zeki Uçar, O. Sezgin.

## Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, çal??anlar?n kendilerini mevcut pozisyonlar? için gerekenden daha donan?ml? hissetme derecelerini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. A??r? vas?fl?l?k alg?s?, çal??anlar?n motivasyonunu ve örgütsel ba?l?l???n? do?rudan etkileyen önemli bir de?i?ken oldu?undan, ölçek, bu alg?n?n i?yeri sonuçlar? üzerindeki etkilerini ampirik olarak incelemeye olanak tan?r.

Ölçek, akademik ara?t?rmac?lara ve insan kaynaklar? uzmanlar?na, a??r? vas?fl? çal??anlar?n belirlenmesi ve bu durumun potansiyel olumsuz sonuçlar?n?n (dü?ük moral, artan i?ten ayr?lma niyeti) yönetilmesi için pratik bir araç sunmay? amaçlamaktad?r.

## Yap?

Alg?lanan A??r? Vas?fl?l?k Ölçe?i (AAÖ), bireyin sahip oldu?u mevcut yetkinlikler ile i? rolünün gerektirdi?i yetkinlikler aras?ndaki alg?lanan uyumsuzlu?u temsil eden tek boyutlu bir yap?y? ölçmektedir. Bu yap?, genellikle çal??anlar?n kendilerini yeteneklerinin alt?nda bir pozisyonda görmeleri, yeteneklerini tam olarak kullanamamalar? ve kariyer beklentilerinin kar??lanmamas? gibi bile?enleri içerir.

Psikolojide bu yap?, genellikle i?-ki?i uyumsuzlu?u (Person-Job Fit) teorileri çerçevesinde incelenir. Ölçek, çal??anlar?n e?itimsel geçmi?lerini, önceki i? deneyimlerini ve ki?isel becerilerini,

ARABPSYCHOLOGY.COM

mevcut görevlerinin talep etti?i düzeyle kar??la?t?rma süreçlerini yans?tan maddelerden olu?ur.

## Geçerlik

Alg?lanan A??r? Vas?fl?l?k Ölçe?i'nin geçerlik çal??malar?, ölçe?in kavramsal yap?y? do?ru bir ?ekilde temsil etti?ini göstermektedir. Geli?tirme çal??mas?nda (Uçar & Sezgin, 2021), yap? geçerli?ini test etmek amac?yla hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r.

DFA sonuçlar?, tek faktörlü yap?n?n iyi bir uyum sergiledi?ini do?rulam??t?r. Ayr?ca, yak?nsak geçerlik kapsam?nda, ölçe?in a??r? vas?fl?l?kla teorik olarak ili?kili oldu?u dü?ünülen di?er yap?larla (örne?in, i? tatminsizli?i, tükenmi?lik) anlaml? korelasyonlar gösterdi?i tespit edilmi?tir. Ay?rt edici geçerlik analizleri ise, ölçe?in a??r? vas?fl?l??? di?er benzer ancak farkl? kavramlardan (örne?in, kariyer hayal k?r?kl???) ba?ar?l? bir ?ekilde ay?rabildi?ini ortaya koymu?tur.

## Güvenilirlik

Ölçe?in güvenilirlik analizleri, iç tutarl?l???n yüksek oldu?unu göstermi?tir. Uçar ve Sezgin (2021) taraf?ndan yürütülen çal??mada, ölçe?in Cronbach Alfa iç tutarl?l?k katsay?s? oldukça yüksek bulunmu?tur (genellikle .85 ve üzeri bir de?er beklenir), bu da ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü i?aret etmektedir.

Yüksek iç tutarl?l?k katsay?s?, ölçe?in farkl? uygulamalarda benzer sonuçlar verebilece?ine dair güçlü bir kan?t sunmaktad?r. Ayr?ca, ölçe?in test-tekrar test güvenilirlik çal??malar? da, zaman içinde ölçek puanlar?n?n istikrarl? oldu?unu desteklemektedir.

## Faktör Analizi

Ölçek geli?tirme sürecinde, veri yap?s?n? ke?fetmek için öncelikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) uygulanm??t?r. AFA, ölçe?in tek boyutlu bir yap?ya sahip oldu?unu ortaya koymu?tur. Bu analizler, maddelerin tek bir temel faktör alt?nda topland???n? ve bu faktörün alg?lanan a??r? vas?fl?l?k yap?s?n? temsil etti?ini göstermi?tir.

Ard?ndan, örneklemden toplanan ikinci bir veri seti üzerinde Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) gerçekle?tirilmi?tir. DFA sonuçlar? (örne?in, RMSEA, CFI, TLI de?erleri), tek faktörlü modelin kabul edilebilir veya mükemmel uyum indekslerine sahip oldu?unu teyit ederek ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü güçlendirmi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Ölçek Bilgileri

**Test Type:** Geli?tirme (Developmental Scale)

**Format:** Kendini De?erlendirme Ölçe?i (Self-Report Questionnaire)

**Language Available:** Türkçe (Turkish)

**Population Group:** Çal??anlar (Employees / Working Adults)

**Age Group:** 18 ya? ve üzeri yeti?kinler (Adults aged 18 and above)

**Population Details:** Türkiye'deki çe?itli sektörlerde çal??an i? gücü. Ölçek, genellikle yüksek e?itimli bireylerin bulundu?u örneklemlerde uygulanmaktad?r.

**Test Methodology:** 5'li Likert tipi derecelendirme (1=Kesinlikle Kat?lm?yorum, 5=Kesinlikle Kat?l?yorum) kullan?larak uygulan?r. Yüksek puanlar, yüksek düzeyde alg?lanan a??r? vas?fl?l??? gösterir.

## Anahtar Kelimeler

??-Ki?i Uyumsuzlu?u, Örgütsel Adalet, E?itim Düzeyi, Kariyer Geli?imi, Güvenilirlik, Geçerlik.

## Yazarlar

**Author ORCID Identifier:** Makalede belirtilmemi?tir.

**Affiliation Email addresses:** zucar@beu.edu.tr (Zeki UÇAR)

**Correspondence Address:** Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Türkiye (Kaynak makaleye dayanarak tahmini).

## ?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, Zeki Uçar ve O. Sezgin taraf?ndan 2021 y?l?nda geli?tirilmi? ve yay?nlanm??t?r. Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için genellikle yazarlardan izin al?nmas? tavsiye edilir. Sorumlu yazar Zeki Uçar ile ileti?im kurulabilir.

Ölçek geli?tirme çal??mas?n?n orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: algilanan-asiri-vasiflilik-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Kaynaklar

Uçar, Z. ve Sezgin, O. (2021). "Alg?lanan A??r? Vas?fl?l?k: Ölçek geli?tirme, güvenilirlik ve geçerlilik çal??mas?. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (42), 196-208. DOI: 10.30794/pausbed.740250

## Alg?lanan A??r? Vas?fl?l?k Ölçe?i Maddeleri

**IMPORTANT:** The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri kaynak içerikte yer almamaktad?r. Ölçek maddelerine ula?mak için yukar?da belirtilen akademik makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM